

ПОБУДОВА СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СКЛАДОВИХ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах посилення конкурентної боротьби прерогативою в управлінському процесі є орієнтація на прийняття стратегічних рішень як базису реалізації обраної до застосування стратегії. Досягнення мети перспективного розвитку залежить не тільки від вдало обраної стратегії та оптимальності стратегічних управлінських рішень, але й від належної ідентифікації інформаційного забезпечення управлінського процесу, зорієнтованого на перспективу.

Достеменно доведено, що для прийняття стратегічних управлінських рішень необхідна інформація із зовнішнього і внутрішнього економічного та соціального середовища як фінансового характеру, так і нефінансового змісту. За даних умов традиційна система бухгалтерського обліку лишень частково виконує роль інформаційного забезпечення системи стратегічного управління. Нагальною потребою є побудова якісно нової інформаційної моделі як інструменту надання релевантних даних для інформаційної підтримки реалізації стратегічних рішень на всіх етапах. В контексті порушеної проблеми мову слід вести про необхідність ідентифікації стратегічного обліку як самостійної інформаційної моделі збору та оброблення інформації або ж про формування окремої підсистеми в системі бухгалтерського обліку, орієнтованої на інформаційне забезпечення процесу прийняття стратегічних рішень.

Під стратегічним обліком слід розуміти процес збору та оброблення фінансової і нефінансової інформації із зовнішнього та внутрішнього середовища за допомогою методів і прийомів бухгалтерського обліку, аналізу та контролю з метою інформаційного підкріплення управлінських дій на всіх етапах прийняття стратегічних рішень. «Стратегічний облік – це нова сфера, межі якої ще не визначені. Це дає можливість збагатити його більшою кількістю концепцій та моделей й в решті решт забезпечити більш якісне прийняття стратегічних рішень» [1, с. 34].

Проте, практична реалізація функцій стратегічного обліку стикається із нез'ясованими питаннями побудови та функціонування даного роду інформаційної системи, а саме проблемами ідентифікації її організаційних, методологічних та методичних аспектів. «З питань, що становлять зміст концептуальної основи стратегічного обліку, найбільшу складність викликає питання його побудови, що має базуватися на певних організаційно-методологічних засадах як основи (базису) для його побудови» [2, с. 78]. В даному випадку слід відмітити, що зазначені аспекти функціонування стратегічного обліку не можуть бути нормативно врегульованими на державному рівні, адже стратегічний вибір розвитку суб'єкта господарювання – це індивідуалізація управлінських дій в залежності від низки факторів його нинішнього стану та визначених стратегічних цілей. На певному етапі розвитку суб'єкта господарювання окремі напрями реалізації стратегії, як і

сама стратегія, не можуть бути оприлюднені, а отже й збір та опрацювання необхідної інформації є процесом винятково конфіденційним.

Найбільшу проблему у побудові стратегічного обліку слід вбачати в ідентифікації методологічної бази. Віднесення до неї низки інструментів стратегічного управління свідчить швидше про завдання та об'єкти стратегічного обліку, а ніж про прийоми збору і оброблення даних, що забезпечать ефективне прийняття стратегічних управлінських рішень.

Ключовим твердженням щодо побудови системи стратегічного обліку є те, що даного роду інформаційна конструкція, визначеними організаційними, методологічними та методичними аспектами функціонування повинна відповідати обраним стратегіям. «Для досягнення успіху стратегії повинні бути узгоджені та тісно взаємодіяти одна з одною. Кожен рівень формує стратегічне середовище для наступного рівня, тобто на стратегічний план нижчого рівня накладені обмеження стратегій більш вищих рівнів ієрархії» [3, с. 27]. Корпоративні стратегії визначають інформаційні запити управлінського персоналу, які дають змогу ідентифікувати об'єкти стратегічного обліку, методи оброблення інформації на рівні ділових та функціональних стратегій.

Таким чином, важливим аспектом при побудові системи стратегічного обліку є ідентифікація складових стратегії. Для стратегічного розвитку корпорації McDonald's такими складовими є: реакція на зміни зовнішнього середовища, зміна географії ринків, злиття або придбання компаній для зміцнення положення в галузі, створення стратегічних союзів та партнерств, реалізація нових можливостей та захист від загроз, діяльність ключових підрозділів, зміцнення ресурсної бази та конкурентних можливостей, диверсифікація доходної бази та освоєння нових напрямів бізнесу [4, с. 42]. У системі стратегічного обліку слід ідентифікувати наступні об'єкти: бізнес-ризик, інновації, внутрішні бізнес-процеси, вартісні показники бізнесу, прогнозні витрати та доходи, результативність, ідентифіковані під стратегію об'єкти зовнішнього середовища, клієнтська база, персонал тощо. В цілях формування релевантного інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних рішень щодо вказаних об'єктів слід застосовувати методи, які дозволяють системі стратегічного обліку виконати базові функції інформаційної конструкції в системі управління.

Список використаної літератури:

1. Пилипенко А.А. *Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Наукове видання. Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. 276 с.*
2. Криштопа І.І. *Побудова стратегічного обліку об'єднаного бізнесу: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.09 / ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана». Київ, 2016.*
3. Маркова В.Д., Кузнецова С.А. *Стратегический менеджмент. Курс лекций. М.: ИНФРА-М; Новосибирск: Сибирское соглашение, 1999. 288 с.*
4. Томпсон-мл. А. А., Стрикленд III А. Дж. *Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа. 12-е издание. М.: Издательский дом «Вильямс», 2006. 928 с.*